

Snu aqwañg hkrnuñkjh

«Կայսարական արվեստ» ցուցահանդիպ
Ժողովրդական արվեստի բանգարանում

Σ αյετεბն իր դաշմական հարուս նյութերով, քարքաների առատությամբ, ժամանակակից երկու գրական տարբերակների առկայությամբ գիտական մեծ հետաքրքրություն է ներկայացնում ոչ միայն հայագիտության, այլեւ լեզվաբանության համար ընդհանրապես: Դամաշխարհային լեզվաբանական միտքն ավելի ու ավելի հաճախ է զանգում հայոց լեզվի ուսումնասիրության գիտական այն խնդիրներին, որոնցով հիմնականում զրադաշտել են զրադաշտությունը և Դայաստանի Գիտությունների ազգային ակադեմիայի լեզվաբանության հնսդիտությը:

Թավու սրի. Դայաստանի արդեն
տարիներ ծզվող տնտեսական ճգնա-
ժամը մեծ հարված է հասցեի հայր-
նի գիտությանը ծանր կորուսներ
ոլատառելով նրան Այդ կորուսց

Զահուկյան, Ա. Պիտովիչ, Հ. Սուրա-
դյան) մի խանի ուսումնասիրություն-
եց. Բայց դրամի հայոց լեզվի դաշ-
մական եւ համեմատական քարբառա-
գիտության առաջին խայլերն էին լոկ,
որոնք չեարունակվեցին հայերեն քար-
բառների ամբողջական նյութի քաջա-
կայության, ինչու նաև կարերի
սակամության դաշտառվ.

Վերջադիմ 1972 թ. Հայաստանի Գիտուրյունների ակադեմիայի լեզվի ինսիտուտում տնօրինության համառ քանիների ընորհիվ ստեղծվեց. միևնույն ժամանակակից աշխատակազմով, հայոց լեզվի բարբառների ուսումնասիրության բաժին Նշենի, որ այլ եւկրներում, ինչպես օրինակ, Գերմանիայում, Ֆրանսիայում, վաղուց գործում են մայրենի բարբառների հետազոտությամբ զբաղվող ամրոց գիտական հաստատություններ:

Տանջի առաջին ժաման մշակները եւ սկսեցին մեկիկ-մեկիկ հավատել հաւատես Արևմայան Յայաստանի բարբառային միավորների նյութերը:

Եվ այսողևս, տարիների ընթացքում
բարբառագիտական բավականաշափ
նյութ հավախվեց. Սակայն ԽՄԴԱ-ի
փլուզումով մեր հանրադեմուրյու-
նում ստեղծված ծանր կացության հե-
տեւանուվ գործ կանգ առավ առանց
ավարտին հասնելու երեւանի ամե-
նամուտ գյուղերն անզամ մեկնելու
հնարավորություն լկա, ուր մնաց հե-
ռավոր ցցաններն ու Արցախ. Իսկ
Սփյուռքը, Վասուրեն, կամաց-կամաց
օրակարգից դուրս է գալիս Եւ դառ-
նում անմաշելի: Մինչդեռ հայերեն
բարբառների հավաման, Դարձեզագ-
ման եւ ուսումնասիրման այսօրվա ա-
մեն մի հաղաղում վաղն արդեն ան-
դառնալի կորսէի կիանգեցնի:

Կորուսից պրկես մեր
բարքառային զանշերը

Քամին առաջնահերք համարեց
հայերեն, հատկապես արեւմտյան,
բարբառների զանձերը կորսից փր-
կելու խնդիրը Արուվեց սկսել «Դա-
երենի բարբառագիտական առլա-
սի» ստեղծման աշխատանքը: Ի դեպ,
նմանակիդ առլասներ եվրոպական
ուկրներում լույս են տեսել դեռ ան-
յալ դարավերջին և մեր դարասկզ-
բին Ըստ մահղացման առլասը հա-
ագիտության համար բացառիկ կա-
ենուուրյուն ունեցող մի գործ է լի-
նելու: Երանում ի մի են բերվելու հա-
երեն բարբառների յուրահատկու-
թյունները, Խարեզզների Վրա ներկելու
և բարբառային համկանիւնների տա-
րածման վայրերը: Ուսումնասիրողի

ակնհայք են լինելու ոչ
միայն բարբառային կենարները,
այլև բարբառախոսների, այսինն
հայ ժողովրդի շարքեր հատկածների
գանձվածային տեղաւորմերի ուղ-
ղությունները, միախառնման ծեւեն
ու վայրերը։ Ազգասն անսույտ նյութ
և մատակարակելու հնդեվրոպական
լեզվաբանությանն ընդհանրապես
են հայագիտուրյանը՝ մասնավորա-
պես Նրանում իրենց հետակերպ
ու հարցերի դաշտախանները կա-
րող են գտնել ոչ միայն լեզվաբ-
ները, այլև հայ ժողովրդի դաշտա-
կութային ընագավառի բոլոր հե-
տազոտողները։

Դժվար չէ դատկերացնել «Հայեւնի» բարքառագիւտական աշխասին նաև Խաղաթական Եօանակությունը, եթե նրանում արտացոլվելու են ողջ դասմական Հայաստանի եւ նրա հարակից ըջանների հայեւնն բարքառերի, ասել է թե՝ հայ մողովդի դասմականուն զբաղեցրած տարածութը։ Այսօ արդեն հայաբավկած Արեւածյան Հայաստանն այդ Խարեզմներով կենդանի ունի դեմք է առնի ընդմիւ վավերացնելով հիօյալ տարածութերի բնիկների մայրենի լեզվի, հետեւարար նաև նրանց ազգային դասկանելությունը։

Բաժնի աշխատակիցները, գիտակ-ցելով գործոնի բազմությա կարեւորությունը, դարձան սեւազո՞ծ աշխա-

Դայոց լեզվի ծագման, զարգացման, նրանում ի հայտ եկող Երեսույթների ու միտումների ռւսումնասիրությունը շատ բերի կլինի առանց հայերեն բարբառների համադաշտասխան նյութերի ընդգրկման ։ Դայ բարբառագիտության զիտական ճակարդակի անկումը նշանակում է նաև հայերենահայութան մակարդակի անկումը

Նայոց լեզուն ազգային մեծագույն
արժեք է, որը կա հայ ժողովրդի գոյա-
տևման ու իննահաստածման հիմնա-
կան գործոն ։ Նետեարար, ինչու ա-
մեն նի խղանակիցը ազգ մենք նույն-
դես դեռ է նախանձախնդիր լինենք
մեր մայրենիի գիշական բազմակող-
ջանի ուսումնասիրության եւ անխա-
րար մշակման խնդրին, որովս գի հա-
յոց լեզուն դահողանմի ու զարգանա,
լիունանա ու լկորդի դաշեի ճուղեմ

Այս գիտակցումով դիմում ենի մեր
ժողովրդին օգնել Գրեկելու Եւ նոր
ուունչ հայուղելու հայետնագիտո-
րյան անկյունաբարին հայ բարքառա-
գիտությանը։ Դիմում ենի գիտությունը
հովանակուրող բոլոր բարեգործական
կազմակերպություններին, հիմնադր-
ամներին, ծեռնարկություններին,
քանկերին, գործարաններին եւ վեցքա-
րտես լուրավանշյուր հայի, ով գիտակ-
ցում է գործի լրջությունն ու հրատա-
դությունը իրենց ավանոց քերելու
համազգային այս գործին՝ դրամա-
կան մուծումներ անելով Դայլիոնու-
թանկի Սովորացյանի մասնաճյուղի
(370101503) Դայրաբառ հիմնադրա-
մի 3700617 հաւանին։

Խուռական գումարներ սուստիներ կամ հիմնադրամի կազմավորման ու միջոցների հավանական գործին մեծ նոյան բերողները կդատապահ Դիմադրամի դատվո անդամներ, ու Երանց անունները հատուկ կենսվեն Դիմնադրամի միջոցներով հրատարակվող գիտական աշխատանքների ժիշդուսաբերթին:

ՀԱՅՐԱՐԵՍԻ ԴԻՍՏՐԻԿՏԱՆ
ՆԱԽԱԳԱՀ ԷՇ ՊԱ ԱՎԱՐԵՄԲԻԼՈՎ

9 Զահորեցան
ՀՀ զիտուրյան ազգային մօքանակի
1995 թ. սահմանադրություն

1993 N. American

Եամակ Խմբագրությանը

սեփական անունը տեսնել վերնագրում Ռուբեն Սեւակի անունից հետո. «Ռուբեն Սեւակի Երկառությանը Ալեքսանդր Թոփլյանի հեղինակությամբ». Անշափ ըոված եմ, սակայն եթե այսուհի բարձր ուսակ ողիք է ունենալ, ապա կոչեն ու կառա

2000000

Աշխարհի ամենաքանկ նամականիշը վաճառքի կիանվի

Ֆիլաստիխոսական աճուրդի աճուրդա
վար Դեյվիդ Ֆելդմանը հոկտեմբերի 28-
ին մէջնէ ու ուղարկեցած ուղարկու

